

**UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI ȘI ARTE
CATEDRA DE ARTE ȘI EDUCAȚIE ARTISTICĂ**

CURRICULUM UNIVERSITAR

la disciplina

„PRINCIPII DE PSIHOPEDAGOGIE MUZICAL-ARTISTICĂ”

(TEORIA ȘI PRACTICA ARTEI INTERPRETATIVE)

Specialitatea Didactica disciplinelor artistice

AUTOR

GRANEȚKAIA L., dr., lector superior

Bălți 2013

**Discutat și aprobat la ședința catedrei de
Arte și Educație Artistică**

Din _____, proces verbal nr. _____

Șef catedră _____ conf.univ.,dr.,M.Tetelea

CUPRINS

1. Repartizarea orelor și formelor de evaluare.....	4
2. Cerințe față de pregătirea anterioară a studenților.....	4
3. Locul și rolul disciplinei în pregătirea specialistului.....	4
4. Finalitățile disciplinei.....	5
5. Conținutul tematic al disciplinei și repartizarea orelor.....	6
6. Evaluare –examen. Chestionar.....	10
7. Bibliografie.....	13

I. REPARTIZAREA ORELOR ȘI FORMELOR DE EVALUARE

Planuri noi (Bologna)		
Semestrul	I	II
Nr. ETC	5	2,5
Prelegeri	24	12
Seminare	16	8
Laborator	-	-
Evaluare	E	E
Total	40	20

II. CERINȚE FAȚĂ DE PREGĂTIREA ANTERIOARĂ A STUDENȚILOR

Cunoștințe din domeniul:

- pedagogiei muzicale,
- istoriei muzicii,
- muzicologiei,
- artei interpretative,
- psihologiei muzicale
- filosofiei muzicale;

Capacități de:

- Interpretare muzical-artistică;
- Analiză muzicală și didactică;
- Valorificare a tehnologiilor, metodelor clasice și moderne de studiu a creației muzicale

III.LOCUL ȘI ROLUL DISCIPLINEI ÎN PREGĂTIREA SPECIALISTULUI

Disciplina **Principii de psihopedagogie muzical-artistică** face parte din ciclul II, **studii superioare de masterat**, care contribuie la formarea competențelor profesionale a viitorului specialist. Disciplina dată este o

componentă indispensabilă a programului de formare a studenților și se înscrie organic în sistemul general de pregătire profesională la specialitatea *Didactica disciplinelor muzicale*. Cursul va veni să valorifice și să aprofundeze cunoștințele muzical-pedagogice, metodice, capacitățile de interpretare și deprinderile de analiză muzicologică, metodică a creațiilor muzicale studiate în școala de muzică pentru copii, școli, licee de artă etc.

IV. FINALITĂȚILE DISCIPLINEI

- Formarea imaginii generale și integre a problematicii educației muzicale și didacticii instrumentale moderne, a tendințelor și aspectelor lor de bază;
- Cunoașterea bazelor teoretice ale disciplinei;
- Determinarea și caracterizarea legităților artei instrumentale și a instruirii muzicale individuale;
- Valorificarea principiilor învățământului muzical-artistic;
- Identificarea funcțiilor cognitive, muzicologice, estetice și iluministe ale artei instrumentale din perspectiva studierii ei în școala de muzică pentru copii;

Competențe :

- Integrarea cunoștințelor și capacităților acumulate la disciplină în procesul artistic-educățional modern, conform conceptului de educație estetică-artistică;
- Diagnosticarea aptitudinilor muzical-interpretative ale elevilor și realizarea diverselor modalități (tehnologii/metode) de dezvoltare a lor;
- Realizarea eficientă a procesului de formare a elevului instrumentist în școala de muzică.
- Promovarea valorilor muzicii și ale educației muzical-instrumentale în societate.

VI. CONȚINUTUL TEMATIC AL DISCIPLINEI ȘI REPARTIZAREA ORELOR

SEMESTRUL I		
Conținutul tematic	Prel.	Sem
CAPITOLUL I ASPECTE ETICE ȘI ESTETICE AL ACTULUI INTERPRETATIV		
Tema 1. INTERPRETAREA MUZICALĂ – ACT DE CREAȚIE ARTISTICĂ • Evoluția conceptului de interpretare artistică. (Interpretare - execuție) • Actul interpretativ ca mijlocitor între textul muzical și subiectul receptor • Text și Context. Paradigma decodării textului muzical.	4	
Tema seminarului: <i>Stil, tradiție și originalitate în interpretare.</i> 1. Analiza artei interpretative a artiștilor pianiști. 2. Aprecierea aportului personal al artistului în elaborarea concepției interpretative.	-	2
Tema 2. IMAGINEA ARTISTICĂ A OPEREI MUZICALE. • Imaginar, imaginație, imagine: elementele pentru o cunoaștere muzical-artistică • Imaginea muzicală: concept filozofic, estetic, interpretativ • Imagine, conținut, sens: repere epistemologice • Conceptul de <i>Analiza interpretativă a imaginii muzicale.</i>	4	
Tema seminarului <i>Aportul interpretului în crearea imaginii artistice</i> 1. Abordări muzicologice, tehnice, stilistice, imagistice a	-	4

textului muzical. 2.Crearea imaginii artistice în baza unei lucrări muzicale studiate.		
CAPITOLUL II DIMENSIUNI HERMENIUTICE ȘI MUZICOLOGICE AL ACTULUI INTERPRETATIV		
Tema 3. INTELEGEREA LIMBAJULUI MUZICAL-ARTISTIC – PREMISA REALIZĂRII ACTULUI INTERPRETATIV • Specificitatea limbajului muzical-artistic • Ambiguitatea și deschiderea semantică a limbajului muzical-artistic • Semnificația semantică a limbajului muzical în crearea imaginii artistice	6	
Tema seminarului: <i>Determinarea semnificației semantice a mijloacelor de expresie muzicală</i>	-	4
Tema 4 ELEMENTE CONSTITUTIVE ALE INTERPRETĂRII (REALIZĂRI CREATIVE ALE INTERPRETULUI) • Sunet, sonoritate, tușeu, timbru • Ritmul • Tempo, rubato, agogica • Dinamica • Frazarea • Intonația	6	
Tema seminarului: <i>Metodologii/ tehnici în realizare/creare elementelor de expresie interpretativă.</i>		4
Tema 5. ASPECTE TEHNICE ÎN ACTUL	4	2

INTERPRETATIV. • Evoluția conceptului de tehnică interpretativă. • Ipostaze ale tehnicii instrumentale. • Despre caracterul conștient al abordării problemelor de tehnică instrumentală Studiul ca activitate sistemică (formarea deprinderilor de interpretare)		
Total ore Semestrul I	24	16
SEMESTRUL II		
Conținutul tematic	Prel	Sem
ASPECTE PSIHOPEDAGOGICE ALE ACTULUI INTERPRETATIV		
Tema 6. DIMENSIUNI CONCEPTUALE ALE NOȚIUNII DE <i>CULTURĂ INTERPRETATIVĂ</i> • Rolul culturii interpretative în recrearea imaginii muzicale a creației muzicale • Selectarea repertoriului muzical – strategie didactică specifică în dezvoltarea culturii de interpretare (planul de repertoriu al elevului) • Etapele de studiu a unei piese muzicale	4	
Tema seminarului: Elaborarea planurilor de repertoriu muzical - După nivelul de performanță tehnică și artistică al elevilor; - După stil, epocă, compozitor; - După conținut imagistic; - După forme diferite de evaluare (concert academic,		2

examen, colocviu tehnic)		
Tema 7. PROCESUL DE INTERPRETARE CA ACT PSIHIC • Motivația ca fundament al studiului la instrument. • Rolul auzului muzical în procesul de interpretare muzicală • Educarea simțului ritmic la interpret • Memoria în studiul muzical • Activitatea euristică a imaginației în procesul interpretării imaginii muzicale. • Gândirea muzicală ca apogeu aptitudinal în interpretarea imaginii muzicale • Pregătirea psihologică a interpretului pentru evoluări publice • Factorul de stres în activitatea concertistică • Extremități în practica de formare a interpretului	6	
Tema seminarului: <i>Determinarea nivelului de dezvoltare a aptitudinilor muzicale.</i> 1. Elaborarea de teste, probe muzicale. 2. Inventarierea metodelor/tehnichilor de formare /dezvoltare a aptitudinilor muzicale.		2
Tema 8 ACTIVITATEA DE CREAȚIE A MARILOR INTERPREȚI AL SEC XX - XXI • Interpreți –pianiști al sec XX -XXI • Maeștrii artei violonistice • Virtuozii instrumentelor aerofone • Maeștrii artei vocale • Actori remarcabili al teatrului și cinematografului	2	

Tema seminarului: <i>Caracteristica vieții de creație artistică a unui interpret.</i> 1. Stilul de interpretare 2. Emisia sonoră. 3. Concepția interpretativă. Credo-ul artistului 4. Aspecte biografice		4
Total ore Semestrul II	12	8

VII. EVALUAREA

La finele cursului studenții susțin examen în baza chestionarului care reflectă conținutul disciplinei (chestionarul se anexează) și a mediilor obținute la seminare după formula: **0,4 (nota medie la seminare) + 0,6 (nota la examen) = nota obținută în borderou.**

CHESTIONAR PENTRU EVALUARE FINALĂ (EXAMEN)

1. Evoluția conceptului de interpretare artistică. (Interpretare - execuție)
2. Actul interpretativ ca mijlocitor între textul muzical și subiectul receptor
3. Text și Context. Paradigma decodării textului muzical.
4. Stil, tradiție și originalitate în interpretare.
5. Imaginea artistică a operei muzicale.
6. Imaginar, imaginație, imagine: elementele pentru o cunoaștere muzical-artistică
7. Imaginea muzicală: concept filozofic, estetic, interpretativ
8. Imagine, conținut, sens: repere epistemologice
9. Conceptul de *Analiza interpretativă a imaginii muzicale.*

10. Înțelegerea limbajului muzical-artistic – premisa realizării actului interpretativ
11. Specificitatea limbajului muzical - artistic. Ambiguitatea și deschiderea semantică a limbajului muzical-artistic
12. Semnificația semantică a limbajului muzical în crearea imaginii artistice
13. Elemente constitutive ale interpretării (realizări creative ale interpretului). Sonoritatea, tempo-ritmul, agogica etc.
14. Evoluția conceptului de tehnică interpretativă. Ipostaze ale tehnicii instrumentale
15. Despre caracterul conștient al abordării problemelor de tehnică instrumentală. Studiul ca activitate sistemică (formarea deprinderilor de interpretare)
16. Dimensiuni conceptuale ale noțiunii de *cultură interpretativă*
17. Rolul culturii interpretative în recrearea imaginii muzicale a creației muzicale
18. Selectarea repertoriului muzical – strategie didactică specifică în dezvoltarea culturii de interpretare (planul de repertoriu al elevului)
19. Etapele de studiu a unei piese muzicale
20. Procesul de interpretare ca act psihic
21. Motivația ca fundament al studiului la instrument.
22. Rolul auzului muzical în procesul de interpretare muzicală
23. Educarea simțului ritmic la interpret
24. Memoria în studiul muzical
25. Activitatea euristică a imaginației în procesul interpretării imaginii muzicale.
26. Gândirea muzicală ca apogeu aptitudinal în interpretarea imaginii muzicale.

27. Pregătirea psihologică a interpretului pentru evoluări publice.
Factorul de stres în activitatea concertistică
28. Extremități în practica de formare a interpretului.
29. Activitatea de creație a marilor interpreți al sec XX - XXI
30. Interpreți –pianiști al sec XX -XXI
31. Maeștrii artei violonistice
32. Virtuozii instrumentelor aerofone
33. Maeștrii artei vocale

VIII. BIBLIOGRAFIE

1. Bălan Dan, Arta muzicii de la creație la educație, București 2004
2. Bălan, Th., Liszt, Editura muzicală, Buc., 1963
3. Berger, G.W., Estetica sonatei clasice, Ed. Muzicală, București, 1981.
4. Berger, G.W., Estetica sonatei contemporane, Ed. Muzicală, București, 1985.
5. Berger, G.W., Estetica sonatei romantice, Ed. Muzicală, București, 1983.
6. Bughici D., Forme și genuri muzicale, Editura Muzicală . București 1980
7. Coman L., Vrei să fii profesor de pian?, București, 2007
8. Cosmovici A. Psihologie generală. Iași, 1996.
9. Diaconu I.F., Comunicarea mesajului muzical în interpretarea pianistică – argumente psihologice, implicații artistice. Iași, Artes, 2005.
10. Dicționar de termeni muzicali., Editura Științifică și Enciclopedică, București 1984
11. Gagim I. Omul în fața muzicii, Bălți, 2000
12. Giuleanu V. Iușceanu V. Tratat de teorie a muzicii. V.1. Buc. 1963.
13. Nedelciu L. Expresie și comunicare în actul interpretativ, București 2006
14. Păsculescu Carmen – Florian. Dinu Liatti., Buc.,1989
15. Pitiș Ana. Minei I. Tratat de artă pianistică. București, 1982.
16. Programa cursului de psihologie a interpretării muzicale. Borș A, Țipin G, Chișinău 1998
17. Psihologie generală. Bogoslovskii V. Chișinău, 1992.
18. Răducanu M.D. Principii de didactică instrumentală. Iași. ed. Moldova, 1994.
19. Răducanu M.D., Metodica studiului și predării pianului., Iași, 1982
20. Răducanu M.D., Pedala suflului pianului., ed. PIM, Iași 2006

21. Sartre I.P. Imaginație. Aion Oradea, 1997.
22. Solomon G., Metodica predării pianului. București, 1966.
23. Tătaru M. Arta violonistică din perspectiva psihopedagogică, ed. Brumar, Timișoara 2007.
24. Алексеев А.Д., Из истории фортепианной педагогики: Хрестоматия. Киев, 1974
25. Алексеев А.Д., Методика обучения игре на фортепиано. Изд.3 – М.:Музыка, 1978
26. Баренбойм Л. За полвека. Очерки, статьи, материалы. Москва, Совет. Композитор.1989.
27. Баренбойм Л.А. Вопросы фортепианной педагогики и исполнительства. Л.: Сов.комп., 1981
28. Бодки Э. Интерпретация клавирных произведений И.С.Баха. М.: Музыка, 1993
29. Браудо И.А. Об изучении клавирных сочинений Баха в музыкальной школе. Изд.3. Л.: Музыка, 1979
30. Булатова Л.Б. Стилиевые черты артикуляции в фортепианной музыке XVIII и первой половины XIX вв. М.: Музыка, 1991
31. В классе Гольденвейзера. Составитель Благый Д. М.: Музыка 1986.
32. Вицинский А. Психологический анализ работы исполнителя над музыкальным произведением // Известия АПН РСФСР. Вып.25. - М., 1950.
33. Вопросы музыкальной педагогики. Вып. 1-6. М.: 1979-1981, 1983-1985
34. Вопросы фортепианного исполнительства. Сост. и ред. М.Соколов. Вып. 1-4.М.,1965, 1968, 1973, 1976
35. Вопросы фортепианной педагогики. Под ред. В Натансона. Вып. 1-4. М., 1963, 1967, 1971, 1976
36. Выдающиеся пианисты-педагоги о фортепианном искусстве. Сост. и ред. С.Хентова. М.-Л., 1966
37. Гат И. Техника фортепианной игры. М.-Будапешт, 1967
38. Голубовская Н.И. Искусство педализации (о музыкальном исполнительстве). Л.: Музыка, 1985
39. Гофман И. Фортепианная игра. М., 1961
40. Гутерман В. Возвращение к творческой жизни. Екатеринбург, 1994
41. Калинина Н.П.. Клавирная музыка Баха в фортепианном классе. М.: Музыка, 1974
42. Коган Г. Работа пианиста. М., 1979
43. Коган Г. У врат мастерства. М., 1977

44. Копчевский Н.А. Иоганн Себастьян Бах. В.сб.Вопросы фортепианной педагогики. Вып.1. Ред.-сост. В.Натансон. М.: Музыка, 1979
45. Корто А. О фортепианном искусстве. Сост. и ред. К.Аджемов. М., 1965
46. Кременштейн Б. Воспитание самостоятельности учащегося в классе специального фортепиано. М., 1966
47. Кременштейн Б. Педагогика Г.Нейгауза. М., 1984
48. Лапп Д. Улучшаем память в любом возрасте. М., 1993
49. Либерман Е.Я. Работа над фортепианной техникой. М.:Музыка, 1971
50. Либерман Е.Я. Творческая работа пианиста с авторским текстом. М.: Музыка, 1988
51. Любомудрова Н.А. Методика обучения игре на фортепиано. М.:Музыка, 1982
52. Ляховицкая С. О педагогическом мастерстве. Л., 1963
53. Ляховицкая С.М. Задания для развития самостоятельных навыков при обучении фортепианной игре. Изд.3. Л.: Музыка, 1975
54. Малинковская А.В. Фортепианно - исполнительское интонирование. М.: Музыка, 1990
55. Мартинсен К.А. Индивидуальная фортепианная техника (на основе звукотворческой воли). М.: Музыка, 1966
56. Метнер Н. Повседневная работа пианиста и композитора. Сост. М.Гурвич, Л.Лукомский. М., 1979
57. Мильштейн Я. Очерки о Шопене, Москва, 1987
58. Мильштейн Я. К.Н. Игумнов. Москва, 1975
59. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры. Изд.5. М.: Музыка, 1988
60. Николаев А. Очерки по истории фортепианной педагогики и теории пианизма. М.: Музыка, 1980
61. Носина В. Символика музыки И.С. Баха. Тамбов, 1993
62. Пожар С.К. К таинствам пианизма. Кишинёв. 1999.
63. Понизовкин Ю. Рахманинов – пианист, интерпретатор собственных произведений. М., 1965
64. Савшинский С. Пианист и его работа. Л., 1961
65. Савшинский С. Режим и гигиена работы пианиста. Л., 1963
66. Савшинский С.И. Работа над музыкальным произведением. Л.: Сов.комп., 1961